

הגדולים, משליכים בתורת החב"ד ועובדיה ה' ובבעלי לב רחב זהה מתבטא ומשתקף בניגוניהם.

בער עס זינגען, אלס דעם דרייטען ניגון, וואס פאר חסידות.

ניגון עַ—צָו

ניגונים לשבת ויום טוב.

ניגונים חבדיים, המושרים תמיד בפי חסידי חב"ד. רובם יכולים מלאים רגש וספוגים מהתובנות המות והתפעלות הלב, ולאשר לא גודע לנו בבירור מי هي' מחברם. קראנום סתם בשם "ניגון לשבת טשוג, עיר באוקריינה הייתה מפורסמת עם הסידי' ויום טוב".

שער ב.

ניגוני תפלה לימים נוראים (צ"ז—צ"ט)
סקאראבווע ניגונים.

כאן נרשמו איזה ניגונים סקאראבווע מתחפות
ימהיין כפי שהיו מושרים בליאובאויטש.
קטע משיחת ליל ששי' תרזה"ץ.

נוטח הניגונים הקבועים אצל כלל ישראל —
הנק' סקאראבווע — סיידם המהרי'ל מפראג. בזמננו
היא עת צרה לישראל וביקש המהרי'ל שיגלו לו
משמים ניגונים למתפלה, אשר בויה יכולו כלל ישראל
לעorder רחמים העליונים ואו סיידר הניגונים ואלה.
הוז כ"ק אדמור'ר הרה"ק צמח צדק אמר, שהניגונים
שסיידר המהרי'ל מפראג הם משרי הלוים שבמקדש,
ולכן היו הצדיקים מקפידים מאד על החזונים האלה,
שהיו מוסיפים משליהם בהניגונים הקבועים.

קטע משיחת ליל שקי' חזון תש"ז.
בביס' זיידען הווד כ"ק איזמור'ר הרה"ק מוהר'יש
אייז געווען א חזן ר' איסר, ער אייז געווען א איש
המעלה, ר' איסר חזן פלעגט האבען א באזונדער
נושח איין די תפנות ימה"ג און בעיקר אין די תפנות
עבודה" ביהוכ"פ. וווען ער תאט אנטגעהויבען די
עבדודה האט ער געגעבען א געשרה: "אתה", — ולא
בדרכ' החזונים שמתחילהם בקריאת "אתה כוננת". —
בא כורעים פון די פסקא "והכהנים" האט ער גע'
האט א חנואה-ניגון וואס אייז געווען מקובל, או
אויזי האט מען געונגגען איין ביהם"ק. וווען איסר דער
חזן פלעגט זינגען בא כורעים אייז ניט געווען איינער,
וואס זאל ניט מורייד דמעות זיין.

קטע משיחת ליל שקי' האזינו ייג' חשווי תש"ה.
גמיש הדיבור עד החזונים שהיו בליאובאויטש,
ואמר כ"ק אדמור'ר שליט"א:
ר' איסר חזן ה' עוד בחיי הווד כ"ק איזמור'ר

ניגון פג.

זשעניבנער הארץ.

עיר זשעניבן הייתה מלאה חסידים אנשי
חכ"ד, משליכים ועובדים ה'. גם הניגונים שהיברו
— או ניגנו — נתחלקו לב' סוגים: ניגונים מוחחים,
— "מוח ניגונים" — וניגונים לבבים, — "הארץ
ניגונים" — ועל שם זה נקרא הניגון "ושעניבר
בינגער לאפ", כלומר ניגון ש מביע מחשבת והתבורה
בנות המוח של "המשכיל" אלקי — ובפרט לפי
המסורת של ר' מיכאל דזאראקין המובה לעיל —
והשני "זשעניבנער הארץ", להיותו יותר בייטוי הלב
של "עובד" ה'.

אחר ההנפקה

ניגון ספ.

דער פלאול'

ניגון בן חמיש בבות, אשר מהלך שלו^{תנוועתו} מביבא לבבא הוא עד קושי' ותירוץ. מה
שבבא הקודמת הובעת, דרושת ותמהה — הבבא
שאחרי' מצדקת, משתקת ומישבת, והבבות מטפסות
ועולות, סוחרות ובונות, מפרקות ומקשות, מתרצות
ומישבות בדוגמת הפלפול התלמודי, וע"ש זה נקרא
דער פלאול'.

ניגון פה, פו, פז.

ניגון לר' שלום האידיטאנזוו, שייב מניקאלאיעו.
ר' שלום, א' מהאחים החסידים והתמיימים
למשחת האידיטאנזוו מניקאלאיעו, חיבר הרבה
ניגונים חבדיים, המעודדים חשבון הנפש וכיסופי
הגשמה להתרומם לחיים רוחניים.

ניגון פה.

ניגון לר' יודיל מלפאיצן.

הניגון הזה מסדר לספרנו החסיד ר' דובער האס'
קינד, שקיבלו מהתמים ר' יודיל בישיבת תורה
בליאובאויטש, שהי' נקרא בשם: " יודיל לאפיצער".

ניגון סט.

דער קראמענטשונגער ניגון

הניגון הזה הביאו ליאובאויטש חסידי עיר
קרראמענטשוג ועל שם זה נקרא דער קראמענטשוג
גערד ניגון, אבל מקורו הוא מניקאלאיעו. קראמען-

ניגון צט.

והכהנים.

הניגון — «סקארבאווע» — ל«והכהנים», שבתפלתubo ביווהכ"פ במקומם שכורעים, כפי שמנגנים אותו ב„ליובאוויטש».

שער ג

ניגוני התועדות חזידים (ק-קל)
הנק „פארברענגןענס“.

נושא הדיורים, בעת מاسبות והתועדות החסידים הנקי „חסידישער פארברענגןען“, הוא בענייני השבעה הנפש, התעדורהות לקביעות עתים לזרה, עבודת התפלה ותקון המדות לפי רוח החסידות. זקני החסידיים מספרים סיפורים תוכניים מהרביהם הקה' וחוזרים על דבריהם ופרטיהם, שצרכיכם לימוד והוראה למעשה. חלק גדול בתועדות כזו לוקחים הניגונים, הפוחחים שער להתעדורהות הלב והחפלוות הנפש. בעת התועדות בחורים בעיקר בניגונים רציניים ולביביים, החורשים את תלמי הלב ומגלים את עמקי הנשמה וכיסופי לאור האלקן.

ניגון ק.

אך לאלקים דמי נפשן.

תנועות הניגון הוז משמשות כعين גשר, המעביר את האדם מגשמיותו וחילונותו לאוירה מעולה וסביבה של קדשה. מבבא לבבא מתגבר הרgesch, שטענדייג האט זיך דער פטער רב"ש מצטער גען ווען, וואס ער האט פארגעטען אין תנועה אין תפלה ימי הנוראים, וואס דער אלטער רב' האט איהם גען לערענטן, וואס האט געשטאמט פון שיר הלוים במקdash.

ניגון קא.

צמאה לך נפשן.

ניגון חבדי ישן מהסידים הראשונים שבתקופת החב"ד. חציו הראשון מושר בתיבות הפסוק צמאה וגור, וחציו השני בתיבות שפת רוסית, אשר תוכנן: תביעה להיצחר ונפש הבהמית. ומכנה אותם בשם בן כפר שוטה שנגע ליום דשока — „אייריד“ — בהעיר הגודלה, ואינו קונה ואין מוכר, רק עווה מריביה (בין ישראל להקב"ה). הניגון הזה כולל אומר שירה וגגועים.

ניגון קב.

תשב אונשו עד דכא.

ניגון חבדי ישן המעורר לתשובה.

מהדר"ש, אחריו ה"ז החון ר' דאובן ווארabiיציך, ואח"כ החון ר' יהיאל האלפערין. החון ר' איסר ה"ז מתפלל ה„עבודה“ דיווהכ"פ בנעימה ובבדיקות ובעתה שהי' אומר «והכהנים» היו דמעות וטפות זהה נזלות מעל פניו. הود כ"ק איזמו"ר מהר"ש ה"ז מתפלל ביווהכ"פ בחרדו הסמור לביהם"ד,אמין בעת שהחון אמר «והכהנים» נכנס לביהם"ד וועוד בהניגון «סקאר באווע» הדיעו.

הוד כ"ק איזמו"ר הרה"ק⁽²⁾ בעת אמרו חפלת „עבודה“ היו דמעות נושאות מעיניו על הרצפה והיו שומעים ממנו כל תיבה ביחד, בעת עזרו להחון באמירת «והכהנים». פעם אמר תיבת „מפורש“ בפ"ע ופ"א „מפורש יוצא“ בלבד — היינו החילוק בהפסק, אין דעת אפשטעל.

ר' יהיאל האלפערין החון, ה"ז שניים רבות חון בעיר מאסקואה, בשנת תרמ"ד נסע הוד כ"ק איזמו"ר הרה"ק⁽²⁾ למאסקואה ור' יהיאל שימושו אותו ואו למד הוד כ"ק איזמו"ר הרה"ק לרי' את נוסח הניגינה המקובל בתפלת ימה"ג: „עלינו“, „והכהנים“, „אתה כוננת“, „סלח לנו“, „כבי אנו עמד“, ההפסק — דעת אפשטעל — באמירת „וכך ה"ז מונה אחת“ וכו'.

קטע משיחת יום ש"ק חזומ"ס תש"ד.
דער אלטער רב' האט אויסגעלערענטן דעת פטער רב"ש⁽²⁾, ווען ער איז נאך געווען א קינד פון זיבען-אקט יאהר אלע תנועות וניגונים פון די נסחאי התפלה, וואס מירופט „סקארבאווע“. און שטענדייג האט זיך דער פטער רב"ש מצטער גען ווען, וואס ער האט פארגעטען אין תנועה אין תפלה ימי הנוראים, וואס דער אלטער רב' האט איהם גען לערענטן, וואס האט געשטאמט פון שיר הלוים במקdash.

ניגון צט.

ידעתי ה' כי צדק משפטיך.

המנאג בליבאוויטש, שהחון אומר בקול רם הפסוקים ידעתני גורו, אחר אמרת תפלה „הנני“ וקדום הקדיש שלפני מוסף בב' ימים דריה ויווהכ"פ. החון ר' יהיאל האלפערין — ראה אורותה בהקדמה לשער זה — ה"ז מגן הפסוקים האלה בניגון הזה.

ניגון צח.

ניגון קודם קדיש מוסף ליום נוראים.

הניגון לקדיש שלפני מוסף ב' ימים דריה ויווהכ"פ, כפי שמנגנים אותו ב„ליובאוויטש“, מיסודה של החון ר' יהיאל האלפערין.